

O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-sonli buyrug'iga
ilova

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

**RESPUBLIKA PERINATAL MARKAZI QOSHIDAGI RESPUBLIKA NEONATAL XIRURGIYA
O'QUV-DAVOLASH-METODIK MARKAZI**

**“TUG'MA DIAFRAGMA CHURRASI”
NOZOLOGIYASI BO'YICHA TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI**

TOSHKENT-2025

«TASDIQLAYMAN»
Tibbiyot hodimlarining kasbiy malakasini oshirish markazi direktori
O'zbekiston Respublikasi Bolalar jarrohlari jamiyati raisi.
Prof. Akhmedov X.A. _____
« _____ » _____ 2025 yil

**“TUG’MA DIAFRAGMA CHURRASI”
NOZOLOGİYASI BO‘YICHA TIBBIY XIZMAT KO‘RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI**

**“TUG’MA DIAFRAGMA CHURRASI”
NOZOLOGIYASI BO‘YICHA TIBBIY XIZMAT KO‘RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI**

**MILLIY KLINIK STANDART NOZOLOGIYASINING NOMI (KODI), TASHXISLASH VA DAVOLASHGA JALB ETILADIGAN
MUTAXASSISLAR NOMI**

XKT-10/11 bo‘yicha kodlanishi:	Nozologik nomlanishi:	Nozologiya bo‘yicha ambulatoriya sharoitida tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar		Nozologiya bo‘yicha statsionar sharoitda tashxislash va davolash uchun jalb etiladigan mutaxassislar	
		Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo‘shimcha jalb etiladigan mutaxassislar	Asosiy nazorat qiluvchi mutaxassis	Qo‘shimcha jalb etiladigan mutaxassislar
XKT-10 bo‘yicha		Bolalar xirurgi, OSH	Neonatolog	Bolalar xirurgi, anesteziolog- reanimatolog	Kardioxirurg, Neyroxirurg, genetik, gastroenterolog, nevropatolog, neonatolog, LOR
Q 79.0	Tug'ma diafragma churrasi				
Q 40.1	Tug'ma qizilo'gach teshigi diafragma churrasi				
XKT-11 bo‘yicha					
DD50.0	Tug'ma diafragma churrasi				
LB13.1	Tug'ma qizilo'gach teshigi diafragma churrasi				

BO'YICHA REJALI TASHXISLASH, DAVOLASH, REABILITATSIYA VA DISPANSERIZATSIYA TADBIRLARI

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlarnomi	Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					Xizmat ko'rsatish yoki tekshiruvni o'tkazish minimal soni	Davolash muddati
		Ambulator yordam		Statsionar yordam*				
		OSHP	OP/KTMP	Tuman (shahar) shifoxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Asosiy mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Shikoyati va anamnez 2. Ob'ektiv ko'rik 3. Fizikal va klinik tekshiruv	-	OSH/ Bolalar xirurgi	Bolalar xirurgi, anesteziolog-reanimatolog	Bolalar xirurgi, anesteziolog-reanimatolog	Bolalar xirurgi, anesteziolog-reanimatolog	4	Davolash muddati: murojaatga ko'ra Davolash davomiyligi: 90 kungacha
Izoh: Tumanda mutaxassis bo'lmagan hollarda, bemorlar qo'shni tumanga yo'naltiriladi.								
Mutaxassis (shifokor) maslahati (qo'shimcha)	1. Shikoyati va anamnez 2. Ob'ektiv ko'rik 3. Fizikal va klinik tekshiruv	-	Bolalar xirurgi	Bolalar xirurgi, anesteziolog-reanimatolog	Bolalar xirurgi, anesteziolog-reanimatolog	Bolalar xirurgi, anesteziolog-reanimatolog	4	Davolash muddati: murojaatga ko'ra Davolash davomiyligi: 90 kungacha
Izoh: Bemorni ko'rikdan o'tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalarida rajasidan kelib chiqib ko'rsatmaga ko'ra, qo'shimcha mutaxassislar maslahati o'tkaziladi.								
Asosiy laborator tekshiruvlar	1. Qonning umumiy taxlili	-	+	+	+	+	1	
	2. Siydikning umumiy taxlili	-	+	+	+	+	1	
	3. Qonning biokimyoviy taxlili	-	+	+	+	+	1	
	4. Koagulogramma	-	-	+	+	+	1	
	5. AntiHCVni aniqlash	-	-	+	+	+	1	

	6. HBs Agni aniqlash	-	-	+	+	+	1	
	7. OITVni aniqlash	-	-	+	+	+	1	
	8. Qon guruhini aniqlash	-	-	+	+	+	1	

Izoh: Bemorni ko'rikdan o'tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib ko'rsatmaga ko'ra qo'shimcha tekshiruvlar o'tkaziladi. Barcha tahlillarning minimal soni keltirgan, og'ir holatda tekshiruvlar vaziyatga ko'ra soni ortadi.

Qo'shimcha laborator tekshiruvlar	1. Prokalsitonin	-	-	-	+	+	1	
	2. Qonda glyukoza miqdorini aniqlash	+	+	+	+	+	1	
	3. Qondagi KSHS	-		+	+	+	1	

Izoh: Bemorni ko'rikdan o'tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib ko'rsatmaga ko'ra qo'shimcha tekshiruvlar o'tkaziladi. Barcha tahlillarning minimal soni keltirgan, og'ir holatda tekshiruvlar vaziyatga ko'ra soni ortadi.

Asosiy instrumental tekshiruvlar	1. OIT UTT ExoKG	-	+	+	+	+	1	
	2. Rentgenografiya	-	+	+	+	+	2	

Izoh: Bemorni ko'rikdan o'tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib ko'rsatmaga ko'ra qo'shimcha tekshiruvlar o'tkaziladi. Barcha tahlillarning minimal soni keltirgan, og'ir holatda tekshiruvlar vaziyatga ko'ra soni ortadi.

Qo'shimcha instrumental tekshiruvlar	1. Rentgenografiya (OIT passaji)	-	+	+	+	+	1	
	2. NSG	-	+	+	+	+	1	
	3. ExoKG	-	+	+	+	+	1	
	4. Ichki a'zolar UTT	-	-	+	+	+	1	
	5. MSKT							

Izoh: Bemorni ko'rikdan o'tkazish vaqtida yondosh kasalliklari aniqlansa, tibbiyot muassasalari darajasidan kelib chiqib ko'rsatmaga ko'ra qo'shimcha tekshiruvlar o'tkaziladi. Barcha tahlillarning minimal soni keltirgan, og'ir holatda tekshiruvlar vaziyatga ko'ra soni ortadi.

OSHP – oilaviy shifokor punkti; OP – oilaviy poliklinika; KTMP – ko'p tarmoqli oilaviy poliklinika; OSH – oilaviy shifokor; OITV – orttirilgan immun tanqisligi sindromi; UTT – ultratovush tekshiruvi; Exo-KG – exokardiografiya. NSG- neyrosonografiya.

STATSIONAR DAVO GA KO'RSATMA:

Ushbu patologiyada statsionar davo bajariladi.

(MEDIKAMENTOZ DAVO)

Davolash tadbirlari (asosiy medikamentoz davo)		Rejali tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik dozirovkasi	Bir kurslik dozirovka
		Ambulator yordam		Statsionar yordam				
Dori-vositaning (xalqaro patentlanmagan) nomi	Dori-vositaning dozirovkasi va qo'llanilishi	OS HP	OP/K TMP	Tuman (shahar) shifoxo nalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Metoklopramid	0,5% 2 ml in'yeksiy uchun	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Ampitsillin	50-100mg/kg/sut in'yeksiy uchun	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Gentamitsin	4mg/kg/sut in'yeksiy uchun	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.

Tsefazollin	50-100mg/kg/sut in'yeksiy uchun	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Tsefotaksim	50-100mg/kg/sut in'yeksiy uchun	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Tsefepim	50-80mg/kg/sut in'yeksiy uchun	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Sul'perazon	50-80mg/kg/sut in'yeksiy uchun	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Vankomitsin	10-20/kg/sut in'yeksiy uchun	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual

							ravishda tanlanadi.	ravishda tanlanadi.
Amikatsin	15mg/kg/sut in'yeksiy uchun	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Metronidazol	7,5mg/kg/marta in'yeksiy uchun	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Aminoven 10%	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Glyukoza 10%, 40%	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Natriy xlor 0,9%	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va	Doza, yuborish yo'li va

	tanlanadi.						tartibotni individual ravishda tanlanadi.	tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Geparin 25000 yeD\5000ed	20ED/kg/sut infuziya tarkibida	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo‘li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo‘li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Kaliy xlorid 4%	2-4mmol’/kg/sut infuziya tarkibida	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo‘li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo‘li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Kal’siy glyukonat 10%	2mmol’/kg/sut infuziya tarkibida	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo‘li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo‘li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Lipofundin	Doza, yuborish yo‘li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo‘li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo‘li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.

Flukanozol	3-5mg/kg/sut in'yeksiy uchun	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Vitamin K	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Ditsinon	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Infulgan	7,5mg/kg/sut in'yeksiy uchun	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Paratsetamol svechi	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual

							ravishda tanlanadi.	ravishda tanlanadi.
Tiyenam	20mg/kg/marta in'yeksiy uchun	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Meropinem	20mg/kg/marta in'yeksiy uchun	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Sildenafil	25 mg 8/1 bo'lagi 3 mahal Per.os	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Magniy sulfat	0,5 mol'/kg/kun in'yeksiy uchun	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.	Doza, yuborish yo'li va tartibotni individual ravishda tanlanadi.
Dofamin	5-15 mkg/kg/daqiqa	-	-	+	+	+	Doza, yuborish yo'li va	Doza, yuborish yo'li va

								tartibotni individual ravishda tanlanadi.	tartibotni individual ravishda tanlanadi.
--	--	--	--	--	--	--	--	---	---

Izoh: 1.Yuqorida ko'rsatilgan dorilar chaqaloqning klinik holatiga qarab ko'rsatmaga binoan buyuriladi. 2.Dorilar o'rtacha sutkalik dozasi va buyurilish intervali chaqaloqning gestatsion muddati va xronologik yoshiga muvofiq xolda o'zgaradi. 3.Kasallik og'irroq kechganda va antibiotikka nisbatan sezgirlik aniqlanganda bir kurslik dozirovka oshadi.

(TEZLASHGAN VA SHOSHILINCH JARROHLIK AMALIYOTI)

Davolash tadbirlari (operativ davo)	Tez va shoshilinch tibbiy yordam ko'rsatish darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator yordam		Statsionar yordam*		
	TTYO/ uy sharoitida	OP/ OSHP/ KTMP	Tumanlararo shoshilinch yordam markazi	Viloyat shoshilinch tez tibbiy yordam IIATM filiali	Respublika shoshilinch va tez tibbiy yordam IIAT markazi
Jarrohlik amaliyoti/aralashuv/muolaja nomi					
1.Torakoskopiya. Diafragma plastikasi				+	+
2. An'anaviy usulda (torakotomiya, laparotomiya). Diafragma plastikasi				+	+
...					
Izoh: (bu yerga jarrohlik amaliyoti/aralashuv/muolajani o'tkazish uchun ko'rsatma keltirilgan) Bemorga tug'ma diafragma churrasi tashxisi quyilganidan so'ng torakoskopik yoki ananaviy operativ muolaja bajariladi. Kuzatilishi mumkin bo'lgan erta va kechki asoratlarda qayta xirurgik aralashuv tavsiya qilinadi.					

DISPANSERIZATSIYA.

(“D” NAZORATGA OLINGAN BEMOR DISPANSERIZATSIYASI)

Dispanserizatsiya tadbirlari	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP	KTMP	Tadbirlar minimal soni	Dispanser nazorati muddati
------------------------------	-----------------------	---------	------	------------------------	----------------------------

Mutaxassis (shifokor) maslahati	Shifokor ko'rigi	+	+	1	1 yil
Izoh: Bemorlar klinik va laboratoro'tkirsistidan xolos bo'lganda 1 oygacha kuzatuv libboriladi.					
Laborator tekshiruvlar	1.OIT UTT va rentgenografiyasi	+	+	1	1 yil
Izoh: Bemorlarda 3 oydan so'ng qayta tekshiriladi.					

REABILITATSIYA.

Spetsifik rehabilitatsiya tadbirlari mavjud emas.